

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КРИМІНАЛІСТИЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ КРАДІЖОК З ПРОНИКНЕННЯМ У ПРИМІЩЕННЯ

К.Є. Руденко,

студентка 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Економічний стан у державі в останні роки не сприяє зменшенню росту корисливих злочинів. Злочини проти власності становлять одну із найпоширеніших і найнебезпечніших груп злочинних діянь, оскільки вони посягають на одне із найбільш цінних соціальних благ — право власності. Актуальним на сьогодні є криміналістична характеристика крадіжок з проникненням у приміщення, механізм скоєння цього злочину та методика розслідування.

Методика розслідування крадіжок з проникненням у приміщення є однією з найактуальніших проблем сьогодення, оскільки крадіжка є одним із розповсюджених злочинів, тобто – таємним викраденням чужого майна. Таємність діяння передбачає, що крадіжка – це умисне, з корисливих мотивів, противоправне вилучення чужого майна, вчинене для вигоди конкретної особи чи інших осіб. Саме тому проблема розслідування та розкриття злочинів заслуговує у вчених і практиків особливої уваги.

Криміналістичну характеристику крадіжок становлять дані про прийоми приховання слідів, місця й часу, предмета злочину, зазіхання в місцях збуту викраденого, особистісних властивостях суб'єктів злочинів.

Аналізуючи існуючі в криміналістиці точки зору, визначають основні структурні елементи криміналістичної характеристики крадіжок з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище:

1) способи підготовки, вчинення і приховування злочину, а також особливості залишених слідів;

- 2) обстановка (час, місце, інші обставини), у якій готується злочинець до крадіжки з проникненням і вчинює її;
- 3) безпосередній предмет злочинного посягання;
- 4) особистість злочинця;
- 5) особистість потерпілого від крадіжки з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище¹.

Проникнення можна визначити як протиправне, недозволене вторгнення до приміщення, сховища чи житла з метою вчинити крадіжку, грабіж чи розбій. Воно може здійснюватися як таємно, так і відкрито, як з подоланням перешкод або опору людей, так і безперешкодно, а також з допомогою різних засобів, які дають можливість винній особі викрадати майно з приміщення, сховища чи житла без входження до них.

Способи вчинення корисливих злочинів дуже різноманітні. На підставі вибіркового вивчення слідчої практики по справах про крадіжки з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище виявлено низку способів проникнення в житло, які класифікуються залежно від самого способу проникнення – відкритого або зі зломом.

Найпоширеніший спосіб проникнення у квартиру – виламування серцевини замка. Приблизно 30 % злодіїв проникають у помешкання через балкон. Особливо привабливими для крадіїв є квартири, розташовані на першому-другому поверхах. Але трапляються випадки, коли вони видряпуються вище – пожежною драбиною чи водостічною трубою².

За даними А.М. Царгородцева, найчастіше (66 %) крадіжки особистого майна відбуваються із проникненням у квартири, кімнати, де проживають громадяни. При цьому переважна більшість із них (77 %) вчинена з подоланням перешкод, у тому числі: з підбором ключа (30 %); зломом запору й зривом замка на дверях (18 %); шляхом виставляння віконних рам і скла (14 %). Кожна четверта крадіжка чужого майна зроблена із

проникненням у житло громадян через відкрите вікно (квартирку) і в незамкнені двері, залишеної без догляду квартири. Шляхом обману зроблено 13 % крадіжок.

За способом здійснення крадіжки визначають наступні кваліфікації:

за допомогою розтину одягу, сумок спеціальними технічними пристроями („технарі”); під прикриттям рук різними предметами – плащами, букетами квітів, сумками тощо („ширмачі”); крадіжки із сумок та гаманців за допомогою спеціально виготовлених гачків („рибалки”); крадіжки за допомогою пінцетів, особливо з важкодоступних місць („хірурги”); крадіжки без використання технічних засобів та „ширми” групою осіб при скупченні народу („щипачі”); крадіжки за допомогою вибивання предметів точними швидкими рухами („трясуни”); крадіжки з усіх видів жіночих сумок („сумочники”); крадіжки речей із господарських сумок („верхушечники”)³.

Проблема боротьби із крадіжками з проникненням у житло, інше приміщення чи сховище не тільки не втрачає своєї актуальності, але навіть загострюється з кожним роком. Особливу тривогу викликає й те, що на відміну від небезпечної тенденції росту корисливих злочинів, зокрема, квартирних крадіжок, їхнє розкривання не характеризується такою ж динамікою. Це пояснюється тим, що боротьба із крадіжками з проникненням сполучена зі значними труднощами. Злодії діють, як правило, в умовах неочевидності, що істотно утрудняє пошук джерел інформації й одержання від них відомостей про злочинця й обставини здійснення їм злочину.

Використана література:

1. Шурухнов, Н.Г. Расследование краж [Текст]: Уч пособие / Н.Г. Шурухнов. – М.: Юристь, 1999. – С. 92.
2. Цікало, І. Сезон відпусток – пора крадіжок [Текст] : / І. Цікало. // Львівська газета. - 2008. - 24 липня (№ 105).

3. Царегородцев, А.М. "Квалификация краж" [Текст] : / А.М. Царегородцев. // Труды Академии МВД СССР. - М., 1987. - С. 146.

Науковий керівник: А.Ф. Волобуєв.